

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 fnt = 8 korona, félfévre 2 fnt = 4 korona,
negyedévre 1 fnt = 2 korona

Egyes szám ára 10 kr

Felölő szerkesztő:

WITTINGER ANTAL.

Kiadó és lapfajdos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kind. lapfajdoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (vároknör 81) itezendők.
Nyilvter sora 20 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

Az iskolai év végén.

A sajtó fontos feladatát képezi, hogy alkalomadtán mindazon nagyobb horderejű kérdésekhez hozzászóljon, melyek az emberi életbe kisebb s nagyobb mértékben benyulnak, s annak irányt szabnak.

Ilyen fontos kérdésnek tekintjük — s kell tekintenünk az ifju nemzedék iskolai életét, melyben készül a munkás korra, vagyis a küzdelmek terére.

Tagadhatlan igaz az, hogy az iskola alapvetője az életnek! A milyen a kiindulás, — nem mindig ugyan — de mégis legtöbbszörre olyan a vég! — Azt mondja ugyanis egy igen találó magyar közmondás: „a ki megbotlik a ház küszöbén, sántikal az egész szobán.” És ez annyira igaz, hogy nagyon ritkán tesz kivételt.

Tehát áll az, hogy az iskolai élet alapvetője a munkára hivatott kornak. Ezt elvitatni nem lehet; mert abban szerzi meg az ifju nemzedék azon szükséges kellékeket, melyek kezeibe adják a kenyér kulcsát és a melynek birtokában megbirkózhatik a munkás korban rá várakozó nehéz feladatokkal. Ott szerzi meg a tudományos ismeretnek legalább azon alap elemeit, melyek aztán az életben tovább fejtve, lábra állítják, s kezeibe adják a megélhetés eszközeit; hasznos tagjaivá teszik a társadalomnak.

Hogy pedig az iskola kinek-kinek kezeibe adja a kenyér kulcsát, a megélhetés különböző eszközeit, s a falai közül kinöttek a társadalomnak hasznos tagjaivá váljanak, az nem függ magától

az iskolától, hanem az illetők pályaválasztásától és azon módtól, a mely szerint annak segítségét igénybe veszik. — Az a fő tehát, hogy az életpálya legyen jól megválasztva.

Az emberi életnek ezer meg ezer utja van; s ezekhez a különféle iskolák, intézetek vezetnek. — Ezt kell helyesen megválasztani; mert ettől függ az embernek egész élete. A ki helyesen választ: haladni, boldogulni fog; a ki pedig helytelenül választ, elbukik s egy hosszú életen át fogja keservesen szánni-bánni a választást.

A választásnál komolyan kell megháyni, vetni, kinek mire van hajlandósága, s melyik pályához van kedve, lelki ereje, tehetsége. És ezt mindjárt a kiindulási pontnál kell megtenni, s ha esetleg azt veszi észre, hogy rosszul választott, míg nem késő, válasszon másat, és pedig olyat, a melyik nemcsak hajlamának, hanem szellemi és anyagi erejének is leginkább megfelel. S ha egyszer választott, egy szilárd lélekkel azon legyen, hogy az ahoz megkívántató szakismereteket az iskola falai között megszerezze, mert ha az alapot — ott, hol arra legjobb alkalma, tudja van — meg nem szerzi, ingatag talajra soha sem építhet biztosan, s késő lesz a „szánom-bánom” az élet küzdőterén az iskola falai között elkövetett mulasztásért. — Az iskolai élet nem arra való, hogy abban az ifjuság gondtalanul töltse el éveit, s könnyelműen költögesse el a szülék véres vérértékkel szerzett filléreit, — hanem, hogy a munkás kornak biztos alapját megvessék.

A mi magát az életpályaválasztást illeti, nem

hallgathatjuk el, hogy e tekintetben igen sokszor magok a szülék követnek el nagy hibákat részint tájékozatlanságból, részint hiúságból, rangkórságból, részint elfogultságból; mert nem azt mérlegelik meg higgadtan, hogy mely pályához van hajlama; elég lelki s testi ereje a gyermeknek, hanem a melyik az ő hiúságokat leginkább legyezi. Arra pedig, hogy nemzeti szempontból melyik volna leginkább művelendő — nagyon kevesen gondolnak, pedig ezt sohasem szabad kihagyni a számításból; sőt erre igen is nagy súlyt kellene a szüléknek fektetniük.

Szerintünk az ipari, kereskedelmi és katonai pályák azok, melyeket nemzeti szempontból sokkal inkább fel kellene karolni, mint ahogy ezek dolgában állunk; mert ezek az ország anyagi erejét, tekintélyét, hatalmát emelik az ország határai belül és azon kívül is egyaránt. — De az iparos pályától idegenkednek, mert az, egyszerű kézműves-pálya, s azon nem lesz a fiuból „tekintetes ur”; a kereskedelmi pálya szintén nem kedvelt, mert a zsidónak való, s aztán az is olyan tér, melyen nagyon kevés ember küzdheti fel magát a magasabb rangosztályba. — És ez elfogultság rettenetes hiba! mert e két pálya az, melyen szakítva a multak előítéletével — a magyar nemzet anyagi erejét nagy mértékben lehetne — és kellene is emelni, mert bizony nagyon ráférne. — A harmadik: a katonai pálya, melyet különösen azért kellene minél nagyobb mértékben választani, mert ezen lehetne a katonaságnál annyira hiányzó magyar nemzeti szellemet fel-

TARCSA.

Iskolai értesítők.

Az idei tanév végén Köszegen kiadott iskolai értesítők közül eddig kettő jutott kezünkbe. Mint minden évben, ezuttal is ismeretjük ezeket, mivel először eleget akarunk tenni a kötelességünknek, a mely iskoláink érdekében akárhányszor szóra készítet; másodsor, mivel a nagy közönséget is akarjuk vezetni az iskolákba, hogy lásson, hol, mit és hogyan tanulnak gyermekeink; minő az az iskola és mit lehet szoktól a jövőben is várni.

Kezdjük a *katholikus elemi népiskoláknál*, mert ezek értesítőjébe legelőször pillanthattunk be. Ez iskolák kormányzatát a 14 tagból álló választott iskolaszék gyakorolja, a közvetlen felügyeletet pedig Major János prépost, esperes, városi plébános mint iskolaszéki elnök és igazgató. A tanítást két hitelmező és öt tanító végezte a fiuknál, a leányoknál a három hitelmezőn kívül nyolcz Domonkos-rendü apáca. Az öt fiuosztályba (6 tanfolyammal) járt a mindennapi iskolába 290 tanuló, kik közül 54 jeles, 185 első rendű és 25 másodrendű osztályzatot kapott. Ugyanannyi leányosztályt látogatott 317 leány növendék, kiknél 14 kitűnőt, 74 jelest, 172 első- és 25 másodrendűt tüntet fel az osztályzat. Az ismétlő-iskolát (egy osztályban három tanfolyam) 63 fiu és 71 leány látogatta. Jótékonyaság:

1. A Győri-féle alapítványi kamaton (31 fnt 50 kr. o. é.) tankönyvek és taneszközök vásároltatván, azok a szegény tanulók között osztattak ki.

2. A községi-városi „Deák-alapítvány” kamataiból 16 fnt adatott ki egy 5. és 6. osztályú fiu- és egy 5. és 6. osztályú leánytanulónak, kik, mint nemzetajkuak

a magyar nyelv elsajátításában legtöbb előmenetelt tettek. Ebben részesültek: Podany István és Laffen-czetter Anna 5., Kummer Gyula és Schläfer Franciska 6. osztályú tanulók 4—4 fnttal.

A Chernel Kálmán-féle 100 frtnyi alapítvány kamatait kapták: Kaltenecker József és Podany Faut 3. oszt., Schek József és Höffer Lujza 4. oszt. tanulók, szintén a magyar nyelvben tett jeles előmenetelökért 1—1 fnttal. Egy hazafias ünnepély alkalmából fennmaradt 8 fnt 60 krt pedig Schek István 4. oszt. tanuló kapta, ki mint helybeli nemetajku osztályában a magyar nyelv elsajátításában kitűnt.

Tek. *Matás János* ur iskolaszéki tag, 5 fntot adományozott: jutalomkönyvekre a 3. fiuosztály számára. Tek. *Köszegi József* ur pedig 4 db jutalomkönyvet és 10 db kepecskét ajándékozott kiosztásra. Szives köszönet a lelkes tanügybarátoknak!

3. A községi takarékpénztár 25 frtnyi kegyes adományban jutalomkönyvek és kepecsek vásároltatván, azokkal az egyes osztályok kitűnő és jeles előmenetelű tanulóit ajándékoztattak meg.

4. A jövő tanév szeptember 1-én veszi kezdetét és e hó három első napján fognak a beiratások reggeli 8—10-ig, delután 2—4-ig eszközöltetni és a felvételi vizsgálatok reggeli 10—12-ig tartani.

5. Az I. osztályba csak oly gyermekek vétetnek fel, kik hatodik évüket teljesen betöltötték, vagyis 1887-iki szeptember eleje előtt születtek.

6. Nem helybeli születésűek tartoznak a felvételnél keresztelési bizonyítványukat felmutatni.

A *polgári fiu- és leányiskola* értesítőjét közzétette Steierlein Gábor igazgató. A gondosan összeállított füzetből ezeket vesszük át:

Az 1892/3. tanév elején javító vizsgálatot tett: a polg. fiuiskolában az I. osztályból 2, a II. osztályból 2,

a III. osztályból 2, a IV. osztályból 1 tanuló; a polg. leányiskolában a II. osztályból 2, a III. osztályból 1 tanuló, összesen 10 tanuló. Felvételi vizsgálatot tett: a polg. fiuiskola III. osztályának tantárgyaiból 1, a polg. leányiskola I. osztályának tantárgyaiból 2, a II. o. tantárgyaiból 8 tanuló, összesen 11 tanuló. Magánvizsgálatot tett: a polg. fiuiskola I. osztályának tantárgyaiból 1, a leányiskola II. osztályának tantárgyaiból 2, összesen 3 tanuló. Évközben más intézetből átlépett a polgári iskola II. osztályába 1, a harmadik osztályba 1, összesen 2 tanuló. A beírás a következő létszámot eredményezte: a polg. fiuiskolában 111, a leányiskolában 72, összesen 183. Tandíjmentességet 50 tanuló élvezett. Az iskolaszék 13 tagból áll s annak elnöke *Szovjék Hugó* ügyvéd. A tanítótestület 11 tagot számlál és a vallásfelekezetek száma és aránya szerint 4 hitoktatót.

Az értesítő 9. pontja a testgyakorlatról és torna-versenyéről szól, mely utóbbi a közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében e tanév végén tartatott meg először. E versenyen a növendékek a *Hymnus* eléneklése után osztályonként rend- és szabaddgyakorlatokat végeztek, közben-közben egy-egy tornadalt énekelve. Ezután versenyugrás, futás, kötélhuzás s még néhány mutatvány következett a közben szükséges szünetek megtartásával. A versenyt a *Szózat* lelkes elzengése zárta be. A versenygyőztesek elismaró okiratot nyertek. Az egésznek lefolyásáról lapunk már korábban referált. Az iskola érdemsorozata szerint a fiuiskolában *jelesek*: a IV. osztályból Binder Ferencz, Illottlinger J., Kiss István és Konrad József; a III. osztályból Waisbecker Henrik; a II. osztályból Popper Ödön; az I. osztályból Fröchl József. A leányiskolában kitűnő: a III. osztályból Eső Erzsébet; jelesek: a IV. osztályból Fischer Zsófia, Karácson Flóra és Örend Flóra; a III. osztályból Baumann Vilma, Gábel Paula, Kovacs Antónia, Nieszuer

ébredtetni, ápolni és a nemzet javára, nemcsak benső, hanem külső tekintélyének emelésére terjesztetni, erőssé tenni.

Hogy az itt jelzett pályák miért nincsenek úgy elfoglalva, mint azt a magyar nemzet égető — vagyonosodási és hatalmi érdekei megkívánják, azért bizonyára nem a gyermekeket, a növendék ifjakat, hanem magokat a szüléket terheli a felelősség a nemzettel szemben.

A sajtó útján minden lehető alkalommal felvetjük a kérdéseket; nem azért pedig, mintha ebben csak saját felfogásunknak akarnánk hízelegni, hanem hogy ezeknek a közéletbe való átvitelére pártolókat toborozzunk, s így ez uton a közjót mozdítsuk elő. — De sajnosan kell bevallanunk, minden tartózkodás nélkül, hogy többnyire „falra borsót hányunk”; — mert vajmi kevés eredménye van. — Pedig nagyon okulhattak volna az emberek, hogy nagy igazság van az általunk ez alkalommal is ismételt kérdés fejtegetésében. — A gyakorlati élet igazolja, hogy a nagyon is túltömött papi, igazságszolgáltatási, hivatalnoki pályákon mily nehéz boldogulni és csak keveseknek adatik meg a szerencse, hogy becsvágyuk és képzettségüknek megfelelő állásba jussanak, míg legnagyobb része nyomorult helyzetbe jut, s csak tengődik, alig nyervén meg tisztességesen a kenyérre valót; arra pedig, hogy a munkája után méltán kiérdemelt élvezetet megnyerhesse — ne is merészkedjék gondolni. Hozzá még azon körülmény is nagyon megfigyelendő, hogy a protekció az érdemtelenekeket sokszor elébe tolja az érdemeseknek, mit — lehet képzelni, hogy az ilyen mellőzöttek a legmaróbb lelki kiállással kénytelenek tűnni, mert ezért a mindennapi kenyérért erre vannak kárhozhatóak. De erre nem gondolnak, s csak akkor veszik észre magokat, mikor a rettenetes valóra ébrednek.

Ugyanezért most sem késünk figyelmükbe ajánlani úgy az ifjú növendékeknek, mint a szülőknek, hogy a pályaválasztásnál nemesak a saját érdekükben, hanem a nemzeti követelmények szempontjából is komolyan vessenek számot; igyekezzenek úgy választani, hogy az önállóságot, a függetlenséget teljesen biztosítsák — a keserűséget, bánatot és nyomorúságot nagyon könnyen megteremthető esélyekkel szemben.

Ne tévesszék szem elől: „Ki mint vet, úgy arat!” Sz—r.

A gymnasiumi deáksegélyző-egyesület közgyűlése.

Mult vasárnap, jun. 25-en tartotta ezen szegény, jól tanuló el jól viselkedő gymnasiumi tanulók gyámolítására alakult egyesület közgyűlést a gymn. igazgató lakásán. Jelen voltak *Pötzberger Károly* elnök, továbbá

Hermin és Szirch Mária; a II. osztályból *Gábrriel Ilona* és *Kempf Margit*; az I. osztályból *Katona Jolán* és *Nagy Stefánia*. Feltűnő körülmény, hogy míg a lányok magaviselete majdnem kivétel nélkül *diszkrétus*, a fiuknál nagyszámú a *tűrhetőség*.

Az erkölcsi magaviseletről az értesítőben a következő figyelemre méltó sorokat találjuk:

„A növendékek élénkiségét mindig reményt nyújtó tényezők veszzük a tanításban, ha ez az élénkiség nem csap át a devajzság-, pajkosság- és rakoncátlanságba. Növendékeink közt pedig többen voltak, a kiknek rakoncátlansággal határos elenkisége a tanítótestület egész éberségét kihívta, a kik ellen az osztályfőnökök erőlyes fellépése, sőt több esetben az igazgató beavatkozása is igénybe vétetett. Igaz ugyan, hogy ezen fogyatkozások elbirálásánál, erkölcsi romlottságról vagy a jó és nemes iránt való fogékonyág teljes hiányáról szó sem lehet, de a megmondhatatlanságból eredt gyermekes csínyek, az elkövetett hibákat követő figyelmeztetés hamaros elfelejtése, gondatlan összeütközés az iskola fegyelmi és tisztasági rendszabályaival, korán-jövetel az iskolába a szeretlen ácsorgás az utcákon, oly természetű vétségek, a melyek több növendékünk erkölcsi magaviseleti osztályzatát jellemző minimumra, „tűrhetőre”, szállították. Ezekkel szemben áll vizsgálatunkra és örömlünkre növendékeink máink jóval nagyobb csoportja, kiknek nemesebb fogékonyága nem hiányzott arra nézve, hogy az erkölcsi érzés ápolására és fejlesztésére irányzott összhangzatos törekvéseink nem szenvedtek hajótörést.

A tanítótestület elkövetett minden lehető: arra nevezve, hogy a tanulók az iskolán kívül is megzokják

Bobusz Ignác, Fröh Altonz, Korchmáros Mennyhéri, Kuczmann Fülöp, Lakatos György, Major János, Matits János, Molnár Béda, Pacher Donát, Pallos Kajetan, Schlapfer Pál, Wagenhoffer Titusz, Wittinger Antal, Zamaty Bódog egyesületi tagok.

Az elnök megnyitja a gyűlést, üdvözlő a megjelent tagokat a főkéri az egyesület igazgatóját, terjeszti elő az egyesületnek a mult közgyűlés óta kifejtett tevékenységéről való jelentést. Az igazgató jelentéséből közöljük a következő részleteket:

„Tisztelt közgyűlés! Az a kis mag, melyet néhány évvel ezelőtt a községi jószívűség talajába hintett a szegény gymnasiumi ifjuságnak néhány jó barátja, ma már kis esemetővé izmosodott. Mi tisztviselők, miután ezen kis esemetének alapszabályaink szerinti gondozó keretszel, számot akarunk adni évi munkánkról a t. közgyűlésnek, a mi munkánkra felügyelő főkertésznek.

Az egyesületi esemete az idén is nőtt; újabb-újabb gyűrűk rakódtak le kureszu testere, sűrűbb lombok fakadtak rajta, s az új lombozat alatt valamivel több árnyék kínálkozik szegény tanítványainknak.

Egyesületi tagjaink száma az idei évben 5-tel szaporodott, 2 alapító (*Nindl János* kismartoni orvos, *Pacher Donát* igazgató) s 3 rendes taggal (*Kuczmann Fülöp, Molnár Béla* s *Pallos Kajetan* gymn. tanárok).

Jötevőink sorában régiüket s újakat üdvözölhetünk; s nem tudom, kiket említsék előbb, az előket-e, kik közt *Major János* prepost urat, *Fröh Altonz* nyug. tanár urat, a községi tabarépenztart emlitem nagy örömmel; vagy azokat, kik haló ágyukban sem feledkeztek meg szegény tanítványainkról: néhai *Sószy Victoria* urhölgyet s *Wagner Thecla* bonyai lakost, kik közül az előbbi 200, az utóbbi 50 forint hagyott egyesületünknek.

Tagdíjaink, alapítók csak úgy mint a rendesek, igen kis elmaradást leszámítva, szepen folytak be; de meg az elmaradottakról sem kell meg lemondanunk.

Attérek az egyesület céljára, a segélyezésre; segített 20 tanulón 204 forint feladással.

Az igazgatói jelentést a közgyűlés tudomásul veszi s a benczés tanári karnak az egyesület érdekében kifejtett tevékenységéért elismerő köszönetet szavaz.

Az elnök felszólítására a pénztáros *Wagenhoffer T.* terjeszti elő a számvizsgálóktól aláírt s a választmánytól elfogadott számadást, mire a közgyűlés megadja a pénztárosnak a fölmentvényt.

Az egyesület vagyona a tavali közgyűlés idején volt 3387 forint; az idei jövedelem 523 forint; az idei kiadás 204 forint, marad a jövedelemből 319 s ezzel az egyesület vagyona 3706 forint.

Az elnök ezután köszönetet mond a jelentéstevőknek s bezárja a gyűlést.

HIREK.

— **Felhívás előfizetésre.** Az új évkönyv készítésében tisztelettel kerjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, valamint azokat, a kik a lap arával hátralekban vannak, hogy előfizetésüket megújítsák, illetőleg hátralekjaikat **FEIGL Gyula** laptulajdonos és kiadó czimere beküldeni sziveskedjenek.

— **Nyaraló főispán.** *Esterházy* herceg sopronmegyei főispán a mult hó 24-én rendes tartózkodási helyéről a kies fekvésű Lékára érkezett, hol a nyarat fogja tölteni.

— **Főpapi vendég.** A dömölki benczés apát, dr. *Hollósy* Jusztinián, a mult hét elején több napot töltött Kőszegen, mint a szent-benedekrendiek vendége.

— **Hymen.** *Frankl* Lajos szolgabírói hivatalnok a minap jegyet váltott *Schmied* Sarolta kisasszonnyal, *Schmiedt* József szeretetre méltó leányával.

— **Harangszenteles.** Megyés püspök ur ő méltósága mult hó 30-án kocsikkal új templomunk számára két szép harangot. *Seltenhofer* Frigyes fiai hírneves harangöntődejeiből kerültek ki Sopronban. Mindkettő igen sikerültnak mondható, úgy külső csinosság, mint

a nemesebb erkölcsökkel s illedelmesebb viselettel, de a tanulókat iskolán kívül szemmel tartani, vagy gondos felügyeletben részesíteni: ez nem annyira az iskolai előljárásnak, mint inkább a szülőknek és házi gazdáknak fontos feladata, sőt el nem utasítható természetes kötelességük. Azok, kik vidékről való tanulókat teljes ellátásra házukba fogadnak, gondolják meg, hogy ők a szülői gondozás kötelességét és a nevelői feladatot is magukra vállalták; tehát ennek nem teljesítése mellett lelkiismeretlen dolgot cselekszenek, ha a gondjainkra bizott tanulóakra való szigorú felügyeletet elmulasztják és szükség esetén a csatangolásra hajlamos kocszosaikat szabadságukban nem korlátozzák. A szülők vagy a házi gazdák által gyakorlandó szakadatlan felügyelet hiánya nem ritkán oka annak, hogy némely növendék a tanulásban hátramarad, hanyatlásnak indul és ami ezzel karöltve jár, kötelességörzete elgyöngyüléssel erkölcsileg is süllyed. Amit az iskola pár óra alatt épít, azt otthon sok esetben a felügyeleti hiány káros következménye ismét lerombolja. Nem ritkán tapasztaljuk azt is, hogy a szülői ház vagy a szülők helyettesei a tanulókat előtt kockáztatott helytelen intézkedéseik által merő ellentétbe helyezik magukat az iskolai fegyelmelem és rendtartás követelményeivel. Minden apa, anya és minden házi gazda, ki a szülőket helyettesíti, ne felejtkezzen meg soha arról, hogy a tanulóknak nemesak jelenéről, hanem főképp jövőjéről van szó és hogy ez csak úgy biztosítható, ha a szülői ház és az iskola vállvetett erővel, kölcsönös támogatással, összhangzatos eljárással és tapintatos bánásmóddal a tanuló szellemi és erkölcsi életének helyes irányban való üdvös fejlődését gondosan elősegítik.

tiszta, csengő terjedelmes hangjukra nézve. Különösen kiemelendő a nagy harang, Jézus legszentebb Szive, Szűz Mária és szent József tiszteletére szentelve. Szépen ráülnek a rajta levő gothikus díszítések. Sulya 2165 kilogramm. Hangja tiszta erős mély C. A harangok pénteken este 8 óra után, koszorúkkal díszítve, érkeztek meg városunkba, s azonnal sok nézőjük akadt; de még többen néztek másnap. Néhány nap múlva, mihelyt a vasharangláb ideérkeztek, a toronyból halljuk szavukat. A nagy harang csak 165 kilogrammal lett nagyobb, mint tervezve volt. E körülmény a harang erős csengő hangjára csak előny, azonban 267 forint 50 krral drágább. Ki az a jótévő, aki a fölös árt kifizeti? Dicsőíteni fogjuk őt!

— **A vizgyógy-intézet ügye.** A mint már lapunk előző számában jelezte, a vizgyógy-intézetnek szánt helyet most egyengetik. Hétfőn fogtak hozzá a sörházi épületrészek lebontásához, mely munka egy napig tartó megszakítás után jelenleg egyre folyik. A város és dr. *Dreiszer* között némi elintézési valók voltak még, miknek szerencsés lebonyolítása után az építkezésnek mi sem áll már útjában.

— **Kis herceg vizsgálata.** *Esterházy* Rudolf herceg, *Esterházy* Pál herceg derék kis fia gimnáziumunk tanári kara előtt a III. osztály tantárgyaiból szépen sikerült vizsgálatot tett. Hétfőn volt a kis herceg írásbeli, kedden szóbeli vizsgálata, mely alkalommal szép előkészültségének adta jelét és jeles bizonyítványt szerzett. A vizsgálaton jelen volt a kis herceg édes atyja, *Esterházy* Pál herceg, és nevelője főt. *Ernst* Imre szombathely-egyházmegyei áldozópap.

— **Záró-ünnepélyek.** Az iskolai évet összes iskolánk befejezték és megtartották a szokásos záró-ünnepélyeket is. Junius 28-án a gimnázium, polgári iskola és a kath. elemi fiu- és leányiskola tartották meg a „kieresztést”, 30-án a katonai alreáliskolában zárták be az évet nagy ünnepségek mellett és tegnap végre az ág. ev. iskolában is befejezték a tanítást.

— **Menetrend-változás.** A község-szombathelyi vasút Kőszegről reggel 5 órakor induló 1601. sz. vegyesvonata 1893. évi július hó 1-től kezdve a következő menetrend szerint közlekedik: Kőszegről indul 4 óra 50 perccor reggel, Lukácsházáról indul 5 óra 3 perccor reggel, Német-Göncsről indul 5 óra 19 perccor reggel, Szombathelyre érkezik 5 óra 33 perccor reggel. Ezen új menetrend szerint a vonatok Szombathelyen a m. kir. államvasutak Grác felé induló 1304. sz. személyvonatához is csatlakozása van.

— **Kirándulás.** A helybeli turista-osztály Péter és Pál napján a sz.-Vid-kápolna Hörmann-forrás és stájer-házakhoz sikerült társas kirándulást rendezett. A társaság vig kedélyhangulatban tette meg az utat és folytonos jókedv mellett ért vissza a városba. Vezetők voltak *Freyberger* Miklós és *Stelzer* Lajos.

— **Veszedelemes banda.** A csendőrség egy a határszéleken szerte kalandozó és a közbiztonságot veszélyeztető czigány bandát (nem muzsikust) fogdosott össze és helyezte itt Kőszegen vizsgálati fogságba.

— **Színház.** *Balog* Árpád a napokban már befejei Kőszegen előadásainak sorozatát s kedden valószínűleg már távozik Kőszegről. El kell ismerni, hogy az általa színre hozott darabok a legújabb s jelesebbek közé tartoznak és megfeleltek az itteni igényeknek. Sajnos azonban, hogy a társulat nem részesült a megérdemelt támogatásban.

A heti eredményt röviden a következőkben reprodukáljuk:

Vasárnap: *A próbaházasság* jött színre. A darab maga nem sokat ér; ami híressé tette, az a benne előforduló kocsuth-couplet. Az előadást nagyszámú közönség nézte végig s *Hrubos*-nak szép tenorját, valamint *Kovács* Ilkának (Biri) csinos, eleven játékát zajosan megtapsolta. Nagyon jól alakított *Agotay* is, ki a közönséget, jelenése alatt, folytonos derűtségben tartotta, előadott kocsuth-couplet-jét pedig megújrazták.

Hétfőn: *A Sabinnők elrablását* adták. Belelt volna a vígjáték bohózatnak is. A főmester *Agotay* volt

A vidéki tanulók elhelyezése ügyében az iskolák igazgatója ezt írja az értesítőben:

„Amennyiben a tanulók szellemi és erkölcsi érdeke megkívánja, hogy oly családokhoz kerüljenek ellátásra, hol megfelelő gondozásban részesülnek és szigorú felügyelet alatt állanak; felhívhatunk az illető vidéki szülők, hogy helyes utbaigazítás végett annak idején az osztályfőnökök, vagy az igazgatóságokhoz fordulni sziveskedjenek.

A kosztos tanulókat tartó házigazdák vagy a szülők helyettesei kötelesek a gondjukra bizott tanulóknak az iskolán kívül való erkölcsös viselkedése fölött őrködni. Az iskola elvárja azon irányban való gyámolításukat, hogy a felügyeletük alatt álló tanulók mindenkor megmaradjanak az illem határai közt és elkerüljenek magukviselésében mindent, a mi koruk s tanuló-pályájukkal meg nem fér, az iskola szellemének árt, botrányt okoz, vagy netalán a tanulók erkölcsiségét veszélyezteti.

Tartózkodásra intjük a vidéki szülőket azokkal a kosztadókkal szemben, a kik a vasuti állomásnál kínálják magukat.

Főbb pontjai még az értesítőnek: Az 1892/3. tanévben elvégzett tananyag vázlatos osztályok és tantárgyak szerint. A polg. isk. magán- és rendes tanulóokra vonatkozó fontosabb miniszteri rendeletek. A polgári iskolai tanulókról. Tudnivalók a következő tanévben folyeendő tanulókról. Miként viselkedjék a tanuló. A tanulók fegyelmi büntetései.

(Retegyi), ki igen hű alakítással játszotta a vándortrupp színigazgatóját.

Kedden: *Clemenceau*, vagy öid meg az aszonyt, Dumas Sándornak e kitűnő színművét adták, sajnos, igen kevés közönség előtt. Clemenceau-t *Balog* személyesítette, ki korrekciójával teljesen megfelelt a vára-közönségnek. Clemenceau-nét érzéssel s hűen személyesítette *Bercsényi Gizella*. Kunhegyiné *Ila* szerepében kissé egyhangu volt, játékába nem tudott életet önteni. Constantint *Ernyei* személyesítette s e hálás szerep is tönkrement a merev játék mellett. — Meglehet, hogy az üres pénztár hatott annyira a szereplőkre, hogy egyáltalán nem tudtak életet önteni játékukba.

Szerdán: *A bolondok háza*. E darab kacagtató jeleneteivel s a szereplők mulatságos helyzetekkel tökéletesen elérte azt a célt, hogy a közönséget folytonos derűtségben tartsa. A főszerepet *Balog* vitte, mint *Ormai*. Eredeti alakítása volt *Agotay-nak Csipkés* szerepében.

Csütörtökön: Verő Györgynek szép zeudjü operet-to-je *A szultán* került színre, majdnem telt ház előtt. A szerep-elosztás kedvezőtlen volt; meg lehet, hogy az igazgató nem tehetett másként, de a oimzerep sokkal jobb erőt is, mint *Tajthy Etel*, nagyon igénybe vett volna. *Korács Ilka*, *Roxelano* szerepében igen kellemes volt, hangja azonban rendkívül gyenge s hatáskülső. Az operette-nek gyönyörű zenéjéből nagyon keveset élvezhettünk. *Hrubos Árpád* (*Gaston*) volt az egyedüli, ki *Bándi Rózával* (*Dolia*) előadott duettjében legalább egy kis izlettöt nyújtott. A közönség megismételtette a részletet. *Szilágyi (Ali)* s *Agotay* (*Bimbai*) is nagyon jól megállották helyüket.

Pénteken: *A kornelillei harangok* at adták. A darab leszámítva néhány oda nem való — hogy is mondjam: „sticlikt” elég sikerulten folyt le, miben főérdeme van *Hrubos-nak* (*Henri*) és *Korács Ilkának* (*Szerpolette*), nem kevésbe *Balog-nak* (*Gáspár apó*) és *Kunhegyiné-nek* (*Zaermein*.)

Szombaton: *Sanyaró Vendel*. Ma vasárnap két előadás lesz tartva: d. u. 4 órakor *A szultán* operette, este pedig *Spitzer Régi* új-donság lesznek előadva zónával.

Hétfőn: Utolsó előadás s ezuttal *Jókai* Mór-nak hírneves darabját a *Gazdag szegények*-et hozzák színre. *Referens*.

— **Hirdetmény.** *Both József* budapesti lakos, „Czipész-szakmértető könyv” czim alatt egy szak-munkát adott ki. Tekintettel azon körülményre, hogy az említett szakmunka hű képét nyújtja a czipészipar mai technikai fejlettségének s másrészt a benne ismer-tetett lábbeli-készítési módszerek a legpontosabb mun-kára képesítik a tanulmányozó iparost, — alulírt ka-mara ezen első magyar nyelvű szakmunkát kerülete czipész-mestereinek és segédeinek figyelmébe ajánlja. A mű 2 frtért bármely könyvkereskedés utján megszerez-hető. Sopron, 1893. június hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Az országos iparegyesület 50 éves jubileuma alkalmával „Ötven év a magyar ipar történe-teből” czim alatt emlékművet adott ki, mely felöleli azt a két korszakot, mely az iparfejlesztési mozgalmak-nak bölcsője és fejlesztő meleg ágya volt. t. i. az 1842. évtől 1862. évig és 1867. évtől 1892. évig terjedő idő-szakokat. Minthogy ezen mű igen használatos forrás-munka mindazokra, a kik hivatásukból ipari ügyekkel foglalkoznak, ennélfogva alulírt kamara e szakmunka megszerzését kerülete iparosköreinek és ipartársulatainak a legmelegebben ajánlja. A mű az országos iparegye-sület tagjai által a nevezett egyesületnél 5 fit leszállí-tott áron (a bolti ár 10 fit) rendelhető meg. Sopron, 1893. június hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara 1892. évi tényleges bevételeinek és kiadásainak kimutatása.

Bevétel:	
1. Pénztár maradvány 1891. év végével	18.361 frt 50 kr.
2. Illeték fejében befolyt	14.451 „ 48 „
3. A cs. és kir. szab. déli vasut társaság kamarai illetéke	3545 „ 33 „
4. Kamat fejében időleg elhelyezett tőkék után	648 „ 99 „
5. A kamara-helyiség egyrészenek albérlete fejében	189 „ 53 „
6. Védjegy-lajstromzási díj fejében	25 „ — „
7. Visszafizetett előlegek	227 „ — „
8. A kereskedelmiügyi miniszter által visszatérített utazási költségek	45 „ — „
9. A győri kereskedelmi és ipar-kamara visszafizetett kölcsöne	2000 „ — „
Összesen	39.493 „ 83 „
Kiadás:	
1. Lakbér a kamara helyiségeért	1030 „ — „
2. Évfizetéseik, lakberek és nyugdíjakra	7088 „ 28 „
3. Irodaszerekre	275 „ 21 „
4. Nyomtatványokra	1017 „ 70 „
5. Könyvek, hírlapok és könyvkötő munkákra	230 „ 64 „
6. Fűtésre	111 „ 19 „
7. Világításra	83 „ 68 „
8. Távbeszélőre	36 „ — „
9. Posta- és távirda költségekre	150 „ — „
10. Adó-lajstromok másolatáért	499 „ 50 „
11. Járuléka a nyugdíjalaphoz	524 „ — „
12. „ kereskedelmi és ipariskolákra	725 „ — „
13. Ösztöndíj iparos szakoktatást hall-gatóknak	300 „ — „
14. Utazási költségek	385 „ — „
15. Hírlapi hirdetésokra	373 „ — „

16. Előre nem látható kiadásokra	304 „ — „
17. Fizetési előlegekre	350 „ — „
18. A titkár és könyvtáros jutalomidíjai	1200 „ — „
19. Tülfizetés után visszatérített kamarai illeték	— „ 40 „
Összesen	14.885 „ 14 „
Pénztár maradvány 1892. év végével	24.808 „ 69 „
Sopron, 1893. május 25-én.	

N y i l t - t é r .

Egészszelyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méter-nként 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, koczkos, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240féle dispositió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svajczra czimzett levelekre 10 kros és levelezőla-pokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **Öt nyelvű szótár-nak** vettük 2-ik és 3-ik fü-zeteit. Az igen érdekes és valóban hűzagot potló vállalat Robicek Zsigmond budapesti könyvkereskedő kiadásában jelenik meg. Felöli a magyar, német, angol, franciaia és olasz nyelvet. Az egész mű 32 füzetben fog megjelenni s egy füzet ára 30 kr. Mindazoknak, kik idegen nyelv-ekkel foglalkoznak, melegen ajánljuk e közhasznú mű megszerzését.

— **Gazdasági Lapok.** Kiváló mezőgazdasági hetilap, mely az idén lepett 45-ik évfolyamába. Igen gazdag tartalommal jelenik meg minden vasárnap. Szakszerű joles cikkeket közöl a mezőgazdaság összes ágazataiból, miért is melegen ajánlhatjuk gazdaközönségünk s az érdeklődők szives figyelmébe. Előfizetési ára: egész évre 8 frt, negyedévre 2 frt. Megrendelhető a kiadóhivatal-ban: Budapest, muzeum-körut 7. sz.

— **A Budapesti Hírlap új háza.** Pár hét mulva a *Budapesti Hírlap*, a magyar intelligenciának ez a ked-volt lapja, mely minél több versenytársa van, annál győzedelmesebben bontogatja ki hatalmas szárnyait, át-költözködik új házába, a népszínház mellé, *Rökk Szilárd-utca 4-ik szám alá.* A ház, ha már külső díszével meglepi a nézőt, belül, a belső berendezéssel valósgos csudálatot kelt. A gépészek és építómesterek izlése és lelemenyessége versenyzett egymással, hogy csinosan, elegánsan, oldjon meg egy nehéz feladatot: *egy újság-háznak építését.* A feladatot az tetto nehézzé, hogy a belföldön egyáltalában semmiféle minta sines erre nézve, s a külföldi lapok palotái nem feleltek meg a *Budapesti Hírlap* szükségleteinek. Teremteni kellett tehát valami újat, s ez most meg van. Az újságház, mely magában foglalja a nyomdat, a szerkesztőseget, a kiadóhivatalt, az expeditiót, szóval mindont, a mi egy lap megírásá-hoz, kiadásához, kinyomtatásához s szétküldéséhez szükséges, *Rökk Szilárd-utca 4. szám alatt van.* A ház másik kapuja *József-körut 5-ik szám* s így a szerkesztő-seg és kiadóhivatal ket oldalról könnyen megközelíthető. A nyomda egyik nevezetes része a vasvázu üvegház alá foglalt, melyen készült udvar, melyben a Budapesti Hírlap két új hatalmas *iker-rotációs gépe* foglal helyet, két óriás, mely a lapot, még ha három tenyi tartalma is, felyágva és összehajtogatva dobálja ki magából óriási mennyiségben. Megjegyzendő, hogy e gépek nemesak felyágják a Budapesti Hírlapot, hanem egy végtében, folytatolagosan nyomtatják, *egészen huszonnégy oldalig,* de épen ugy a 20, 18, 16, 14, 12, 10 stb. oldalas lapokat is, s az olvasó az egymásután megezámozott oldalakon a legnagyobb könnyűséggel eligazodik. Ez a változás rövid idő mulva bekövetkezik, s a közönség jóformán észre se veszi, egyszerre csak a saját otthonából kikerült Budapesti Hírlapot kapja a kezébe.

A Budapesti Hírlap előfizetési ára: Egész évre 14 frt, felelve 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Az előfizetési összeg vidékről log-celszerűbben postautalványon küldhető a Budapesti Hírlap kiadóhivatalához Budapesten, Kalap utca 16. szám.

— **lokál Mor képes diszkladasanak** nyolczadik füzete most hagyta el a sajtót. Ezen füzet, mely a Magyar Nábob folytatását tartalmazza, a szövegképeken kívül ismét egy *s z i n e s a q u a r e l l k é p e t* is tartal-maz. Az eddigi 8 füzetben mar 4 ily aquarellt nyújtott a kiadó s a következő füzetekben további 4 színes aquarellkép várható. A képek a diszkret színezés, mű-veszés felfogás és tökéletes reproductio remekeinek moudbatok. A Magyar Nábob ozeu diszkladása 17—18 füzetben Jókai Mór jubileumára teljesen elkészül s az ünneplésnek egyik legszebb emléket fogja képezni. Egy-egy füzet ára 40 kr. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **„Az en Ujságom.”** Ki ne ismerne *Pósa* bácsinak ezt a kedves, aranyos gyermekujságját. Telve szebbnél-szebb mesékkel, regekkal, varáikkal, gyönyörű képek-vel, minden vasárnap beköszönt az ó apró olvasóhoz, a kik türelmetlenül, szeretettel várják az ő legkedve-sebb barátjukat. A legkitűnőbb magyar írók: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Sebők Zsigmond, Herman Ottó, Rákosi Viktor, Barsony István, Herczeg Ferencz, Tábori Róbert, Bródy Sándor satb. írnak, mesélnek abbe az új-ságba olyan szépen, annyi szeretettel, hogy ez a kis lap, rövid néhány év alatt a legkedveltebb és a leg-elterjedtebb gyermeklappá nőtte ki magát. Negyedévre előfizetési ára csak 1 fit. — Előfizethetni *Az en Uj-ságom* kiadóhivatalában, Budapesten, Andrássy-út 10.

Egy tanoncz azonnal felvétetik *Grastyán József* fűszerkereskedésében.

Szálló átvétele.

Teljes tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Kőszegen a császár-utca és főtér szögletén levő

Strucz-szállót

a mai napon átvettem. Minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy m. t. vendégeimet izletes átelekkel, a legjobb minőségű borokkal, valamint friss *schwechdtl* sor-rel szolgáljam ki. Pontos és figyelmes kiszolgálás-ról gondoskodva van.

Mely tisztelettel
Groszinger János,
vendéglo.

Gyógyszertár átvétele.

Vann szerencsém Kőszeg városa és a környék nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy *Küttel István* urnak Kőszegen a császár-utczában levő és a SZERECSENHEZ czimzett **gyógyszertárát**

f. é. július hó 1-én átvettem. Minden erőm és teljes igyekezetem oda fog irányulni, hogy a gyógyszerészeti szakba vágó min-dennemű kiszolgálásokat a leggyorsabban és leg-pontosabban teljesítem és ezáltal a nagyérdemű közönség bizalmát és támogatását kinyerjem. Kőszegen, 1893. július hó 1.

Babics István,
gyógyszerész.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csúz, köszvény, hátfájdalmak és meghűlések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitűnő hatása által

= a legjobb =

házi-szer hírnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszer-tár-ban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben és így a legolcsóbb

házi-szer.

Hirdetmény.

Kőszeg szab. kir. város tulajdonát képező ugynevezett Mexikói földek egyen-ként 3—45 holdas, 19 részletben folyó 1893. évi július 16-án, esetleg a követ-kező napokon délután 3 órakor a hely-színén megtartandó nyilvános árverésen f. é. szeptember 30-tól számítandó hat egymás utáni évre haszonbérbe fognak adatni.

Gyülekezési hely: a csepregi uttól beforduló Mexikói főtágtat kezdeténél.

Az árverés joghatálya a városra nézve a képviselői közgyűlés helybenha-gyásától tétetik függővé.

A bérbe adandó 19 részletű terület összes térnagsága 415 kis hold.

A kiosztási térkép s egyéb feltételek a városi irodában mindég betekinthe-tők.

Kőszeg szab. kir. város gazdálkodó választmányának 1893. évi június 20-án tartott üléséből.

legyezte és kiadta:

Gabriel György
jegyző.

Kínitalföldi

SZABADALMAZOTT

Kristály-azurin,

a legjobb, legolcsóbb és legegyszerűbb szer a

peronospora

ellen.

Egyedüli raktár Kőszeg és vidéke részére

Waisbecker Kádé-nél.

KŐSZEGEN!

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve. Eddig nem létezett mintakönyvek szabók számára bérmentesen.

Nem adok méterenkint 2¹/₂ vagy 3¹/₂ frnyit árleengedést, sem ajándékokat szabóknak, mint azt vetélytársaim a verők költségen teszik, hanem nálam csak netto-árak léteznek, hogy minden magánvevő jól és olcsón vásárolhasson. E czélból megkérem a n. é. közönséget csak az én mintakönyveimet figyelembe venni.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruven és Dorsing a magas klérus számára, szabályos kelmék es. és kir. tisztii egyenruhák, aggharcsok-, tűzoltók-, tornászok- és libériák-, biliárd- és játékasztalokra való posztó, (toden), vízhatlan vadászkatóknak, mosókelmék, utazóplaidok 4-14 frtig atb. Aki olcsó, tisztességes, tartos, tiszta gyapjú posztóárúkat és nem olcsó rongyokat, melyek alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünben,

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára fél millió frnyii értékben.

A nagyra- és cselőképességet felülmúló, ki-olentem, hogy kezem Európa legnagyobb posztóki- vitélet, kammgarn-gyártmányokat, ruha-zabaszati kellekkeit és nagy kényvtöszetét a saját czéljaira egyesíti. Hogy a fentiekrol bárki is meggyőződhesék, a n. é. közönséget arra, hogy alkalom- adtán arucearnokom nagyzerü helyiségeit melyekben 150 ember foglalkozik, megtekintse, meghívom.

— Szeküldés utánvót mellett! — Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

GRAEPEL HUQO
GÉP-ES ROSTALEMEZ-GYAR MALOMÉPÍTÉSZET
MARSHALL, SONS & Co Limited
VEZÉRÜGYNÖKE.

BUDAPEST. V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.
Arjegyzékek kívánatra bérmentve.

*Kitünö gépek
Jutányos árak.
Kedvezö feltételek.*

*Kitünö gépek
Jutányos árak.
Kedvezö feltételek.*

UTI MOTÉGYÓ.
FÉKVÖ GÖZGÉP.
COMPOUND FÉKVÖ GÖZMÖZGŐNYE.
COMPOUND GÖZGÉP.
MARSHALL FÉP GÖZCÉPLŐKÉSZLET.
HARRISON M. C. GREGOR & CO. ARATÓ ÉS FÜHÁSZALÓ GÉPEL.

SZÁLLITHATÓ MALMOK teljes melom-berevezéséhes minden rendszert szemétt.

Vasvármegye gyöngye a
petáncezi savanyuviz

(a megye legszénsav-dúsabb natron- lithion forrása),

mely miniszterileg

gyógyítóviznek

ismertettet el,

8 kiállításon kiváló kitüntetésben részesült

és a római pápai és királyi udvarokban asz- talra kerül.

Mint hogy a petáncezi vizet bizonyos oldalról régi szokás szerint ócsúrolják, becsümlék, ezennel óvjuk a t. közönséget az ily rágalmaktól, melyeket a kenyérrig- yóg szűll.

Borral keverve kitünö.

Évente 1 millió palack árucitattik el. — Foráll 11 év óta.

Kőszegen kapható Jánosa Gyula urnál.

Minden háztartásra **K** nézve nélkülözhetetlen **K** a
KATHREINER-FÉLE KNEIPP MALÁTA KÁVÉ

bakkávés izü. A Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé azt az eddig el nem ért előnyt nyújtja, hogy lemondhatunk a vegyítetlen vagy szurrogatokkal vegyített bakkávé általános élvezetétől és készíthetünk helyette sokkal jobb izü. amellott egészségesebb s táplálébb kávé. — Igen jó bakkávával vegyítve. Nagyon ajánlatos az anyanyoknak, gyermekek- és betegeknek.

Utánzásokat óvatosan kerülni kell.

2 kiló ára 25 kr. — Mindenütt kapható.

Csak fehér csomagokban, melyeken KNEIPP plébános ur arczképe mint védjegy van, valódi.